

SAĞLIK ALANI SERTİFİKALI EĞİTİM STANDARTLARI

Standart No	SASES-2
Tarih	27.03.2014

YOĞUN BAKIM HEMŞİRELİĞİ

SAĞLIK BAKANLIĞI
SAĞLIK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
Eğitim ve Sertifikasyon Hizmetleri Daire Başkanlığı
Mithatpaşa Cad. No: 3 B Blok 3. Kat
Sıhhiye / ANKARA

Bu standart Sağlık Bakanlığı Sertifikalı Eğitim Yönetmeliği gereğince ilgili sertifikalı eğitim bilim komisyonunca hazırlanmıştır.

İçindekiler Tablosu

1. EĞİTİMİN ADI.....	3
2. EĞİTİMİN AMACI	3
3. EĞİTİMİN HUKUKİ DAYANAĞI.....	3
4. EĞİTİM İLE İLGİLİ TANIMLAR	3
5. EĞİTİM PROGRAMININ YÜRÜTÜLME USUL VE ESASLARI	3
6. KATILIMCILAR VE NİTELİKLERİ	4
7. EĞİTİMİN MÜFREDATI	4
7.1. Öğrenim Hedefleri.....	4
7.2. Eğitimin İçeriğinde Yer Alacak Konular	5
7.2.1. Teorik Eğitim Konuları	5
7.2.2. Uygulama Eğitimi Konuları	9
7.3. Eğitimde Kullanılacak Materyaller ve Nitelikleri	10
7.4. Eğitimin Süresi	10
7.5. Eğitimin Değerlendirilmesi (Sınav Usulü, Başarı Ölçütü, Ek Sınav Hakkı vb gibi)	10
8. PROGRAM SORUMLUSU VE NİTELİKLERİ.....	11
9. EĞİTİCİLER VE NİTELİKLERİ	12
10. EĞİTİM VERİLECEK YERİN NİTELİKLERİ	12
11. SERTİFİKANIN GEÇERLİLİK SÜRESİ	12
12. SERTİFİKANIN YENİLENME ÖLÇÜTLERİ	12
13. DENKLİK BAŞVURUSU VE DENKLİK İŞLEMLERİ USUL VE ESASLARI	13
EKLER	15
EK-1.....	16
EK-2.....	17
EK-3	19

YOĞUN BAKIM HEMŞİRELİĞİ SERTİFİKALI EĞİTİM PROGRAMI STANDARTLARI

1. EĞİTİMİN ADI

Yoğun Bakım Hemşireliği Sertifikalı Eğitim Programı

2. EĞİTİMİN AMACI

Bu sertifikalı eğitim programının amacı; koruyucu, geliştirici ve rehabilite edici girişimlerle bireyin fiziksel, psikolojik ve sosyal olarak güçlenmesini sağlayan, hasta ve aileleri ile terapötik iletişim kuran, sağlık bilimi ve teknolojisindeki gelişmelere, yeni tedavi ve bakım yöntemlerine uyum sağlayabilen, acil, kritik ve karmaşık hasta bakım gereksinimlerini karşılayabilecek yetkinliğe sahip sorun çözme becerisi gelişmiş yoğun bakım hemşireleri yetiştirmektir.

3. EĞİTİMİN HUKUKİ DAYANAĞI

Bu sertifikalı eğitim programında aşağıdaki mevzuat hukuki dayanak olarak alınmıştır.

1. 04.02.2014 tarihli ve 28903 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Sağlık Bakanlığı Sertifikalı Eğitim Yönetmeliği
2. 08.03.2010 tarihli ve 27515 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Hemşirelik Yönetmeliği
3. 19.04.2011 tarihli ve 27910 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Hemşirelik Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
4. 20.07.2011 tarihli ve 28000 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Yataklı Sağlık Tesislerinde Yoğun Bakım Hizmetlerinin Uygulama Usul ve Esasları Hakkında Tebliğ

4. EĞİTİM İLE İLGİLİ TANIMLAR

Yoğun Bakım: Bir ya da daha fazla organ veya organ sistemlerinde ciddi işlev bozukluğu nedeniyle yoğun bakım gereksinimi olan hastaların iyileştirilmesini amaçlayan, fiziksel alt yapısı ve konumu itibarıyla hasta bakımı açısından özellik taşıyan, ileri teknolojiye sahip cihazlarla donatılmış, yaşamsal göstergelerin izlendiği, hasta takip ve tedavisinin 24 saat esasına dayalı olarak kesintisiz sağlandığı erişkin, çocuk ve yenidoğan hasta birimleridir.

Üçüncü Seviye Yoğun Bakım: Çoklu organ işlev bozukluğu gibi tüm komplike hastaların kabul edildiği, solunum desteği, renal replasman tedavisi, plazmaferez gibi destek tedavilerinin hepsinin yapılabilirdiği, en üst düzeyde tıbbi bakım ve tedavi yapılabilen yoğun bakım üniteleridir.

Yoğun Bakım Hemşireliği: Yoğun bakım hemşiresi, karmaşık ve yaşamı tehdit edici problemleri olan hastaların tanılmasını yapmak, hastaları sürekli izlemek, kaliteli ve ileri yoğun bakım ve tedavi girişimleri uygulamak, hasta ve yakınları ile terapötik ilişki kurmak, koruyucu, iyileştirici ve rehabilite edici girişimleri uygulamaktan sorumlu hemşiredir.

5. EĞİTİM PROGRAMININ YÜRÜTÜLME USUL VE ESASLARI

Eğitim programı aşağıda maddeler halinde sıralanan usul ve esaslar dahilinde yürütülür.

1. Eğitim başlangıcında eğitim süresince geçerli olan kurallar ve uygulamalar açıklanır.
2. Eğitim programı, teorik ve uygulamalı olarak yürütülür.
3. Eğitim programı yoğun bakım hemşireliği sertifikalı eğitim programının standartlarında 10’uncu maddede nitelikleri belirtilen yerlerde yapılabilir.
4. Katılımcılar, eğitim programı sırasında başka bir alanda/birimde/merkezde veya başka bir işte çalıştırılmazlar.
5. Eğitim programının katılımcı sayısı eğitimin verileceği yerdeki her 3 yoğun bakım (3. seviye yoğun bakım yatak sayısı) yatağına bir katılımcı düşecek şekilde hesaplanır.

6. Yoğun bakım hemşireliği sertifikalı eğitim programı düzenleyicisi kamu kurum ve kuruluşları ile özel hukuk tüzel kişileri bir eğitim döneminde eğitime alacakları toplam katılımcı sayısının en fazla %20'sini kendi personelinden seçebilirler.
7. Uygulamalı eğitim klinik rehber hemşirelerin gözetiminde yapılır. Birden fazla yoğun bakımın bulunduğu merkezlerde her bir yoğun bakım için bir klinik rehber hemşire tayin edilir. Klinik rehber hemşirelere uygulamalı eğitim süresince başka bir görev verilemez.
8. Katılımcılar yoğun bakım ünitelerinde uygulamaları, birebir veya küçük gruplar halinde hasta başında klinik rehber hemşirenin gözetiminde; "izler", "gözlem altında yapar" ve "bağımsız düzeyde yapar" aşamalarını uygulayarak yeterlilik kazanır.
9. Katılımcıların uygulama eğitimleri eğitimin yapılacağı yerdeki tüm yoğun bakımları (4 anadal ya da 4 farklı ana daldan hasta kabul eden genel yoğun bakımı) görecek şekilde rotasyona tabi tutularak yaptırılır.
10. Uygulama eğitimlerinin değerlendirilmesinde Ek 1'deki "Uygulama Değerlendirme Formu" ile Ek 2'deki "Yoğun Bakımdaki Temel Uygulamalar Kontrol Formu" kullanılır. Uygulamalı eğitimler "Klinik Rehber Hemşireler" tarafından "Uygulama Değerlendirme Formu"ndaki kriterlere göre değerlendirilir. Birden fazla yoğun bakımın bulunduğu merkezlerde her bir yoğun bakım için bir klinik rehber hemşire tayin edilmiş ise katılımcının uygulama değerlendirmesi tüm klinik rehber hemşirelerin birlikte değerlendirme yapması neticesinde verilir ve her bir katılımcı için tek form doldurulur. Her bir katılımcı için ayrı doldurulan formlar değerlendirme tamamlandıktan sonra klinik rehber hemşireler tarafından imzalanır ve program sorumlusuna teslim edilir.
11. Eğitime kesintisiz devam esas olup uygulama eğitimine devam zorunludur. Yasal mazereti nedeniyle uygulama eğitiminin en fazla %10'nuna katılamayanlar eğitime katılmadıkları süreyi tamamlamadıkları sürece sertifika sınavına alınmaz. Teorik eğitime ise yasal bir mazeret nedeniyle en fazla %10 devamsızlık yapılabilir.
12. Eğitim dokümanları, ulusal ve uluslararası literatür (özellikle yoğun bakım ile ilgili rehberler) doğrultusunda güncellenir.
13. Eğitim programı Ek 3'deki standart değerlendirme formları doğrultusunda değerlendirilir.
14. Eğitim programında aşağıdaki öğretim ve öğrenme, strateji, yöntem ve teknikler uygulanır:
  - Sözlü anlatım
  - Video ile öğretim
  - Küçük grup çalışmaları
  - Uygulamaları göstererek yaptırma
  - Soru-cevap ile aktif tartışma
  - Simülasyon
  - Klinik uygulama

6. KATILIMCILAR VE NİTELİKLERİ

Bu sertifika programına yoğun bakımda çalışan veya çalıştırılması planlanan (yoğun bakımda çalışacağını belgelemesi kaydıyla) hemşire, ebe (hemşire yetkisi almış) ve sağlık memurları (toplum sağlığı) katılabilir.

7. EĞİTİMİN MÜFREDATI

7.1. Öğrenim Hedefleri

Bu sertifikalı eğitimi başarı ile tamamlayan katılımcılar:

1. Alanı ile ilgili sorunları çözebilir ve bağımsız kararlar alabilir.
2. Yoğun bakımın doğasına uygun olarak hızlı ve etkin klinik kararlar alabilir.
3. Mesleği ve sağlık bakımı ile ilgili tüm ulusal yasal düzenlemeleri bilir ve uygulamalarını bu düzenlemelere temellendirebilir.

4. Sağlığı geliştirmeye y6nelik g6ncel sağlık politikalarını izler ve bunu uygulamaya yansıtabilir.
5. Etik değerler ve yoğun bakım 6nitesinde yaşanan etik ikilemler ile ilgili d6zenlemeleri bilir ve etik ilkeler doğrultusunda karar alabilir ve/veya kararlara katılabilir.
6. Hasta, aile ve ekip 6yeleri ile etkin iletişim kurabilir.
7. Hasta ve ailesinin yoğun bakımda olmaya bağlı yaşadığı kriz ve diğer psikososyal sorunları erken tanıyabilir ve 66z6m6ne katkı verebilir.
8. Bilgi teknolojilerindeki gelişmeleri izleyebilir ve uygulamada g6ncel teknolojileri kullanabilir.
9. Yoğun bakım ile ilgili kanıta dayalı bilgiye ulaşma yollarını bilir ve bu bilgileri uygulamaya yansıtabilir.
10. Yoğun bakım ile ilgili araştırma projelerini destekler ve alanı ile ilgili araştırmalar yapabilir.
11. Yoğun bakımda hasta g6venliği ilkeleri doğrultusunda bakım verebilir.
12. Yoğun bakım hastasını kapsamlı olarak değerlendirerek hemşirelik tanılarını koyabilir, bu tanıları doğrultusunda gerekli girişimleri uygulayabilir ve sonuçlarını değerlendirebilir.
13. Yoğun bakım hastası ile ilgili hemşirelik kayıtlarını zamanında ve doğru şekilde tutabilir.
14. Yoğun bakım gerektiren hastalık/durumların fizyopatolojisini, tanı ve tedavisini bilir, bu bilgileri hemşirelik bakımını geliştirmede kullanabilir.
15. Yoğun bakımlarda stres ve t6kenmişlik belirtilerini tanır ve uygun başa çıkma stratejilerini kullanabilir.
16. Hasta ve aile merkezli bakım ilkeleri doğrultusunda bakım verebilir.
17. Yoğun bakım gerektiren hastalık/durumun olası sonuçlarını hasta/yakınları ile tartışabilir.
18. Tanı, izlem, tedavi ve bakım sonuçlarını yorumlayabilir ve ekip 6yeleri ile tartışabilir.
19. 6nitede kullanılan bakım ve tedavi protokollerini bilir, acil durumlarda uygun girişimleri başlatır ve bu girişimlerin sonuçlarını değerlendirebilir.
20. Yoğun bakım 6nitesinde g6rev yapan hemşirelere, kursiyerlere ya da 6ęrencilere rehberlik yapabilir ve onların çalışmalarını değerlendirebilir.

7.2. Eğitimin İçeriğinde Yer Alacak Konular

Eğitimin içeriğinde yer alacak konular teorik ve uygulamalı olarak aşağıda belirtilmiştir.

7.2.1. Teorik Eğitim Konuları

KONULAR	S6RE/SAAT
A. YOğUN BAKIM HEMşİRELİğİNDE TEMEL KONULAR	20
1. Yoğun Bakım Hemşireliği	3
a. Yoğun bakım hemşiresinin 6zellikleri, g6rev, yetki ve sorumlulukları	
b. Yoğun bakım 6nitelerinin 6zellikleri (ilgili mevzuat, fiziksel ortam ve mimari, yoğun bakım t6rleri, yoğun bakımların 6zellikleri)	
c. Yoğun bakımda ekip çalışması ve işbirliği	
. Etkili iletişim y6ntemleri	
2. Yoğun Bakımda Etik ve Yasal Durumlar	2
a. Etik ilkeler, ikilemler, sorunlar ve etik karar verme (olgularla anlatım)	
b. T6rk ceza kanunu ve yoğun bakım hemşirelerine yansıması	
c. Yaşam sonu bakım, palyatif bakım	
3. Yoğun Bakım Hastasına Yaklaşım	4
a. Yoğun bakımda strese neden olan fakt6rler	

b. Yoğun Bakım Ortamının Hasta ve Yakınları Üzerine Etkisi	
c. Yoğun bakımda aile merkezli bakım ve modeller	
ç. Spiritüel bakım	
4. Kalite ve Güvenlik Kavramları	4
a. Hasta güvenliği	
1. Yoğun bakımda sık görülen hatalar, önlemeye yönelik girişimler ve raporlama sistemleri	
2. Hasta güvenliği kültürü ve kültürün geliştirilmesi	
3. Kimlik doğrulama	
4. Bası yarası riskinin belirlenmesi ve önlenmesi	
5. Düşme riskinin belirlenmesi ve düşmelerin önlenmesi	
6. Nöbet değişimleri ve üniteler/kurumlar arası bakım ve sorumluluk devrinin/tesliminin sağlanması	
7. Kan ve kan bileşenlerinin verilmesi	
8. Yüksek riskli ilaçların hazırlanması ve ilaçların verilmesi	
9. İlaç uyumunun (medication reconciliation)değerlendirilmesi	
10. Beslenme riskinin değerlendirilmesi ve önlenmesi	
11. İletişim güvenliğinin (veri kaydı, sözlü ve yazılı raporlama sistemleri) sağlanması	
12. Ajitasyon, depresyon, deliryum riskinin değerlendirilmesi ve önlenmesi	
13. Kısıtlamalar ve ilkeleri	
14. Güvenli cerrahi uygulamaları	
b. Çalışan güvenliği (Yoğun bakım hemşiresinin karşılaştığı mesleki riskler; bel fıtığı, uyku düzensizliği, varisler, kesici delici alet yaralanmaları, elektromanyetik alanlar, elektrik kaçağı, enfeksiyona maruziyet, radyasyon, stres, tükenme vb gibi)	
5. Yoğun Bakımda Enfeksiyon Kontrolü ve Önlenmesi	7
a. Dirençli mikroorganizmalar (vankomisine dirençli metisiline dirençli, staphylococcus aureus, klebsiella vb gibi)	
b. Yoğun bakımda alet ilişkili sağlık bakımı enfeksiyonları (ventilatör ilişkili durumlar, periferik ve santral katater ilişkili kan dolaşımı enfeksiyonları, üriner katater ilişkili enfeksiyonlar gibi)	
c. Yoğun bakımda enfeksiyon kontrolünde standart önlemler (el hijyeni, eldiven, maske gözlük kullanımı), genişletilmiş önlemler (temas önlemleri, damlacık ve solunum yoluyla bulaşan hastalıklara yönelik önlemler, koruyucu önlemler)	
ç. Mikrobiyolojik örnek alma yöntemleri	
d. Asepsi ve Antisepsi ilkeleri (Dezenfeksiyon, sterilizasyon gibi)	
e. Atık yönetimi	
B. YOĞUN BAKIMDA KAPSAMLI HASTA İZLEMİ	14
1. Kritik hastanın özellikleri ve değerlendirmesi	
2. Hasta kabulü ilkeleri	
3. Hastanın monitörize edilmesi ilkeleri	
4. Derivasyonlar, 12 derivasyonlu normal EKG analizi	
5. Vücut sıcaklığının izlenmesi	
6. Solunumun izlenmesi	
7. Oksijen saturasyonunun izlenmesi (sPO ₂ ölçümü ve takibi)	
8. Parsiyel end-tidal karbondioksit (pETCO ₂)basıncının izlenmesi	
9. Bilinci açık ve bilinci kapalı hastalarda ağrı değerlendirmesi ve takibi	

10. Nörolojik izlem (Glaskow koma skalası, inme skalası vb gibi)	
11. Hemodinamik izlem	
a. İnvazif arter kan basıncı izlemi	
b. Santral venöz basınç izlemi	
c. Pulmoner arter katateri ile hemodinamik izlem (sağ ventrikül basıncı, pulmoner arter basıncı, pulmoner arter tıkalı basıncı, kardiyak output ölçümü)	
ç. Noninvazif yöntemlerle hemodinamik izlem	
12. Mobilizasyon ilkeleri	
13. Yoğun bakımda sık kullanılan hasta izlem formları (24 saatlik çarşaf form, hemşirelik süreci formları vb gibi)	
C. TEMEL VE İLERİ YAŞAM DESTEĞİ	12
1. Temel Yaşam Desteği (TYD)	
2. İleri Yaşam Desteği (İYD)	
a. İleri Yaşam Desteği ekibi ve algoritmalar	
b. Özel durumlarda İYD (gebelikte, zehirlenmelerde, inmeler ve donmalarda)	
c. Akut koroner sendromlar	
d. Resüstasyon sonrası bakım	
3. Aritmilerde ve İYD'de kullanılan ilaçlar ve ilaç hesaplamaları	
4. İYD sırasında ve aritmilerde ilaç dışı tedaviler (defibrilasyon, kardiyoversiyon ve pacemaker uygulamaları)	
5. Hava Yolu Uygulamaları	
a. Basit hava yolu açma yöntemleri	
b. Güvenli hava yolu uygulamaları (balon valf maske, laringeal maske, kombi tüp kullanımı, endotrakeal entübasyon)	
Ç. KARDİOVASKÜLER SİSTEM HASTALIKLARI VE BAKIMI	13
1. Kardiyovasküler sistemin anatomi ve fizyolojisi	
2. Kardiyovasküler sistemin değerlendirilmesi (öykü, fizik muayene, tanı yöntemleri)	
3. Akut koroner sendromlar ve bakımı (kararsız anjina pectoris, ST segment elevasyonlu miyokard infarktüsü (Mİ), ST segment elevasyonsuz Mİ, akut ani iskemik ölüm)	
4. Ritm ve ileti bozuklukları	
a. Sinüs ritmi ve sinoatriyal düğümden kaynaklanan aritmiler ve tedavisi	
b. Atriyoventriküler kavşaktan kaynaklanan aritmiler ve tedavisi	
c. Atriyumdan kaynaklanan aritmiler ve tedavisi	
ç. Ventrikülden kaynaklanan aritmiler ve tedavisi	
d. AV Bloklar ve tedavisi	
5. Kalp yetersizliği	
6. Pulmoner hipertansiyon	
7. Venöz tromboembolizm	
8. Hipertansif kriz	
9. Anjiyografi ve kalp kateterizasyonu öncesi, sırası ve sonrası izlem	
10. Perkutan transluminal koroner anjiyoplasti ve hasta izlemi	
11. Açık kalp cerrahisi ve bakımı (koroner arter bypass, kapak ameliyatları, anevrizma onarımları gibi)	
12. Intraaortik balon pompası takılı olan hastanın izlemi	
D. SOLUNUM SİSTEMİ HASTALIKLARI VE BAKIMI	15
1. Solunum sisteminin anatomi ve fizyolojisi	

2. Solunum sistemin değerlendirilmesi (öykü, fizik muayene, tanı yöntemleri)	
3. Akut solunum yetmezliği	
4. Akut solunum zorluğu (respiratuar distres) sendromu	
5. Status astmatikus	
6. Pulmoner emboli	
7. Toraks cerrahisi sonrası hasta izlemi	
8. Ventilasyon ve oksijenasyon uygulamaları	
a. Oksijen tedavisi uygulamaları	
b. Hava yolu desteğinin sağlanması	
c. Trakeostomi	
ç. Trakeal aspirasyon	
d. Entübasyon ve ekstübasyon	
e. Non invazif mekanik ventilasyon	
f. İnvazif mekanik ventilasyon	
9. Arteriyel girişim	
10. Göğüs travmaları (Pnomotoraks, hemotoraks, hidrotoraks, şilotoraks vb.)	
11. Göğüs tüpü ve kapalı direnaj sisteminin kurulması	
12. Ekstrakorporeal Membran Oksijenasyonu (ECMO)	
13. Asit baz dengesinin sürdürülmesi ve arter kan gazlarının yorumlanması	
E. SİNİR SİSTEMİ HASTALIKLARI VE BAKIMI	8
1. Sinir sisteminin anatomi ve fizyolojisi	
2. Sinir sisteminin değerlendirilmesi ve izlenmesi (öykü, fizik muayene, tanı yöntemleri)	
3. Akut inmeler	
4. Status epileptikus	
5. Nöromusküler hastalıklar (Gullian Barre, Myastenia Graves)	
6. Kafa travmaları ve kafaiçi basıncı artma sendromu (KİBAS)	
7. Komalar ve komadaki hastanın bakımı	
8. Sinir sistemi hastalıklarına ilişkin girişimsel ve cerrahi uygulamalar (Anevrizma embolizasyonu, stent uygulaması ve cerrahi girişimler vb gibi)	
F. ÜRİNER SİSTEM HASTALIKLARI VE BAKIMI	8
1. Üriner sistem anatomi ve fizyolojisi	
2. Üriner sisteminin değerlendirilmesi ve izlenmesi (öykü, fizik muayene, tanı yöntemleri)	
3. Sıvı elektrolit dengesi ve dengesizlikleri	
4. Akut böbrek yetmezliği	
5. Kronik böbrek yetmezliği	
6. Renal replasman tedavileri (periton diyalizi, hemodiyaliz, hemofiltrasyon, hemodiyafiltrasyon vb gibi)	
G. GASTROİNTESTİNAL SİSTEM (GİS) HASTALIKLARI VE BAKIMI	8
1. GİS anatomi ve fizyolojisi	
2. GİS değerlendirilmesi ve izlenmesi (öykü, fizik muayene, tanı yöntemleri)	
3. Diyabetes Mellitus ve diyabeti olan hastanın yoğun bakımda izlemi	
4. Beslenme bozuklukları ve beslenme yöntemleri (enteral, parenteral, gastrostomi vb gibi)	
5. Stoma bakımı	
6. GİS kanamaları	

7. Batın travmaları	
H. COKLU SİSTEM SORUNLARI VE BAKIMI	8
1. Şok ve şokun yönetimi	
a. Hipovolemik şok	
b. Kardiyojenik şok	
c. Nörojenik/spinal şok	
ç. Anafilaktik çok	
d. Sepsis ve septik şok	
1. SIRS	
2. Sepsis	
3. Septik şok	
4. Çoklu organ yetmezlikleri sendromu	
e. Yanıklar	
1. Yanıkların sınıflandırılması	
2. Yanıkların tedavisi ve izlemi	
f. Zehirlenmeler	
I. YOĞUN BAKIMDA ÖZEL HASTA GRUPLARI	8
1. Yoğun bakımda yaşlı hastaların güvenliğinin sağlanması	
a. Yaşlılık fizyolojisi ve kritik hastalık ve tedavi üzerine etkileri	
b. Kırılgan yaşlılık kavramı (frailty)	
c. Yaşlı hastalarda güvenli ilaç kullanımı	
ç. Yaşlı hastalarda beslenme ve sıvı-elektrolit dengesinin sürdürülmesi	
d. Yoğun bakımda yaşlı hastalarda uyku bozuklarının tanısı ve yönetimi	
e. Yaşlı hastalarda ağrı yönetimi	
f. Yaşlı hastalarda DEMANS	
2. Yoğun bakımda çocuk hastanın bakımı	
a. Çocuk hastanın değerlendirilmesi ve izlemi	
b. Nörolojik disfonksiyon	
c. Ailenin bakıma katılması	
İ. TRANSPLANTASYON	8
1. Organ bağıışı ve ülkemizde organ bağıışının örgütlenmesi	
2. Organ ve doku nakli tipleri	
3. Donör bakımı	
4. Kalp transplantasyonu	
5. Akciğer transplantasyonu	
6. Karaciğer transplantasyonu	
7. Böbrek transplantasyonu	
8. Pankreas transplantasyonu	
TOPLAM	120 saat

7.2.2. Uygulama Eğitimi Konuları

Uygulama eğitimleri aşağıda belirtilen uygulama becerilerin geliştirilmesi doğrultusunda yapılacaktır.

1. Yoğun bakım ünitesine hasta kabulü ve oryantasyonun sağlanması
2. Hastanın sistemli olarak baştan ayağa muayenesi
3. Monitör kullanımı ve monitörizasyon ilkeleri
4. Hasta güvenliğinin sağlanması (hasta tespiti, düşme riski, izolasyon yöntemleri, kimlik doğrulama, ilaç güvenliği vb gibi)
5. Enteral ve parenteral besleme (NGT, OGT ve gastrostomi ile besleme)

6. EKG çekimi, kan şekeri ölçülmesi, kan gazı için örnek alma
7. Laboratuvar tetkikleri için kan, idrar, sıvı ve doku örneklerinin alınması
8. Bilinci açık ve bilinci kapalı hastada ağrı izlemi ve yönetimi
9. Yoğun bakım ünitesinde hasta izleminde kullanılan tüm formların kullanılması
10. Temel Yaşam Desteği (TYD) uygulamaları
11. Otomatik eksternal defibrilatör kullanımı
12. İleri yaşam desteği uygulamaları
13. Klinikte kullanılan acil araba/çantanın kullanımı, defibrilatörün özellikleri, güvenli kardiyoversiyon ve defibrilasyon uygulaması
14. Geçici kalp pili takılmasına yardım ve hasta izlemi
15. Endotrakeal ve nazotrakeal aspirasyon (açık ve kapalı sistem aspirasyon)
16. Trakesostomi uygulamalarına yardım ve bakımı
17. Oksijen tedavisi uygulamaları (nazal kanül, basit maske, nebulayzırlı maske, rezervuarlı maske)
18. Hava yolu uygulamaları (basit hava yolu, laringeal maske uygulama, combitüp uygulama, balon valf maske kullanımı, endotrakeal tüp uygulama ve uygulanmasına yardım)
19. Santral venöz basınç kateteri takılmasına yardım ve basınç ölçümü ve izleminin sağlanması
20. Pulmoner arter kateteri takılmasına yardım, basınçların ölçülmesi ve izleminin sağlanması
21. Kafaiçi basıncı kateterinin takılmasına yardım ve kafa içi basıncının ölçülmesi ve izlenmesi
22. Mekanik ventilatör özellikleri, alarmlar ve alarmların uygun şekilde çözülmesi
23. Hastayı mobilize etme yöntemleri
24. Yara bakımına yardım ve bakımın sürdürülmesi
25. Enfeksiyon kontrol önlemlerinin alınması
26. Arter kan gazı örneği alma (arteryel girişim uygulaması hariç)
27. Göğüs tüpleri ve kapalı drenaj sisteminin izlenmesi
28. Yoğun bakım ünitesinden hasta transferi ve başka bir bölüme teslimi
29. Kan ve kan bileşenleri transfüzyonu
30. İntraaortik balon pompa takılmasına yardım ve izlemi
31. Renal replasman tedavileri (periton diyalizi, hemofiltrasyon, hemodiyaliz gibi)
32. Yoğun bakımda sık kullanılan yüksek riskli ilaçların hesaplanması ve izlemi
33. Yaşam sonu bakımın sağlanması

7.3. Eğitimde Kullanılacak Materyaller ve Nitelikleri

Eğitimde kullanılacak materyal ve malzemeler aşağıda belirtilmiştir:

1. Eğitimin içeriğinde yer alan konuları içeren yazılı eğitim materyalleri (kitaplar, slaytlar, eğitim rehberleri, bilimsel dergiler vb. gibi)
2. Görsel/işitsel eğitim materyalleri (kompakt diskler, video filmler, resimler vb gibi)
3. Uygulamalı dersler için maket/ model ve ilgili malzemeler
4. İlgili mevzuata göre bir yoğun bakımda bulunması gereken tüm araç gereçler
5. Eğitim yapılacak yerde bulunan her türlü cihaz ve malzemeler

7.4. Eğitimin Süresi

Yoğun Bakım Hemşireliği Sertifikalı Eğitim Programının süresi 6 (altı) haftadır (30 iş günü, 240 ders saati). Bu sürenin 3 (üç) haftası (15 iş günü, 120 ders saati) teorik eğitim, 3 (üç) haftası (15 iş günü, 120 ders saati) uygulama eğitimidir.

7.5. Eğitimin Değerlendirilmesi (Sınav Usulü, Başarı Ölçütü, Ek Sınav Hakkı vb gibi)

Eğitimin değerlendirilmesi aşağıdaki usul ve esaslara göre yapılacaktır.

1. Eğitim programını tamamlamayan katılımcılar sınava alınmaz.

2. Sertifikalandırma için katılımcılar hem teorik sınava alınır hem de uygulama değerlendirmesi yapılır. Katılımcıların hem teorik sınavdan hem de uygulama değerlendirmesinden ayrı ayrı başarılı olması gerekir.
3. Yoğun Bakım Hemşireliği Sertifikalı Eğitim Programının teorik eğitimi sonunda teorik sınav yapılır.
4. Teorik sınav soruları program sorumlusunun başkanlığında eğitimcilerden oluşan en fazla 5 (beş) kişilik sınav komisyonu tarafından eğitimin içeriğinde yer alan konularının ağırlıkları doğrultusunda çoktan seçmeli olarak hazırlanır.
5. Teorik sınavından 100 (yüz) üzerinden 70 (yetmiş) ve üzeri puan alan katılımcılar başarılı sayılır. 70'in (yetmiş) altında puan alan katılımcılara bir hafta içinde girecekleri 1 (bir) sınav hakkı daha verilir. Bu sınavda da başarısız olan katılımcıların yoğun bakım hemşireliği sertifikalı eğitim programına tekrar başvurması gerekir.
6. Katılımcıların eğitim boyunca yaptıkları uygulamalı eğitim ise aşağıdaki şekilde değerlendirilir.
  - a. Uygulama eğitiminin değerlendirilmesi uygulama eğitimi konularında yer alan becerilerin geliştirilmesi doğrultusunda, klinik rehber hemşireler tarafından ve Ek 1'deki form ile Ek 2'deki form kullanılarak yapılır.
  - b. Ek 2'deki formda yer alan uygulamalar ilgili formun altında belirtildiği şekilde değerlendirilir ve bu formdaki uygulamalardan alınan puan Ek 1'deki formda "Klinik performans" başlığı altındaki "Yoğun Bakımda Temel Uygulamalar Kontrol Formundaki Uygulamaları Yapma" bölümünün puanı olarak yazılır. Birden fazla yoğun bakımın bulunduğu merkezlerde her bir yoğun bakım için bir klinik rehber hemşire tayin edilmiş ise katılımcının uygulama değerlendirmesi tüm klinik rehber hemşirelerin birlikte değerlendirme yapması neticesinde verilir.
  - c. Uygulama değerlendirme formunda (Ek 1) yer alan kriterler 2-4 arasında puanlanır: 2= Yetersiz; 3= Orta; 4= İyi olacak şekilde 3'lü Likert tipi derecelendirme ile yapılan değerlendirmeden elde edilen puanlar 100 (yüz) puan üzerinden dönüştürülerek hesaplanır. En az 70 (yetmiş) puan alan katılımcılar başarılı sayılır.
7. Uygulama değerlendirmesinde başarısız olan katılımcıların yoğun bakım hemşireliği sertifikalı eğitim programına tekrar başvurması gerekir.
8. Sertifikalandırma için katılımcının başarı puanı teorik sınav ile uygulama değerlendirmesinin ortalaması alınarak belirlenir.
9. Yoğun bakım hemşireliği sertifikalı eğitim programı sonunda sertifikalandırma için yapılan teorik sınav ve uygulama eğitimi değerlendirmesi notlarına yazılı olarak itiraz eden katılımcıların itirazları sertifikalı eğitim uygulayıcıları tarafından en geç 5 (beş) gün içerisinde değerlendirilerek sonuçlandırılır.
10. Başarılı olan katılımcılara sertifika düzenlenir ve sertifika Sağlık Bakanlığınca tescil edilir.

8. PROGRAM SORUMLUSU VE NİTELİKLERİ

Yoğun Bakım Hemşireliği Sertifikalı Eğitim Programında aşağıdaki şartlara haiz olan kişiler program sorumlusu olarak görevlendirilir;

1. Yoğun bakım ünitelerinde görev yapan hemşirelikte yüksek lisans yapmış hemşireler
2. Yoğun bakım hemşireliği sertifikasına sahip en az lisans mezunu hemşireler
3. En az lisans mezunu eğitim hemşireleri
4. İç hastalıkları ya da cerrahi hastalıkları hemşireliği öğretim üyeleri

Program sorumlusunun "Yoğun Bakım Hemşireliği Sertifikalı Eğitim Programı" süresince programı yürüten kurumda tam zamanlı görev yapması zorunludur.

9. EĞİTİCİLER VE NİTELİKLERİ

Yoğun Bakım Hemşireliği Sertifikalı Eğitim Programında aşağıdaki şartlara haiz olan kişiler eğitici olarak görevlendirilir.

Teorik Eğitim Eğitimcileri

1. En az üç yıl yoğun bakım hemşiresi olarak çalışmış yoğun bakım hemşireliği sertifikasına sahip lisans mezunu hemşireler
2. Sağlık Bakanlığınca onaylanmış özel dal (enfeksiyon kontrol hemşireliği, acil bakım hemşireliği, yenidoğan yoğun bakım hemşireliği, stoma ve yara bakım hemşireliği, hemşirelik hizmetleri yönetimi, kemoterapi hemşireliği veya onkoloji hemşireliği, DAS (dezenfeksiyon, antisepsi, sterilizasyon) vs.) hemşireliği sertifikasına sahip lisans mezunu hemşireler
3. Hemşirelikte en az yüksek lisans derecesine sahip akademisyen hemşireler
4. Yoğun Bakım alanı ile ilgili uzman hekim, fizyoterapist, beslenme ve diyetetik uzmanı, psikolog, sosyal çalışmacı gibi eğitimin içeriğinde yer alan konularda uzman diğer meslek mensupları

Uygulama Eğitimi Eğitimcileri

Uygulama eğitiminin eğitimcileri klinik rehber hemşirelerdir.

Klinik rehber hemşireler; yoğun bakım hemşireliği sertifikalı eğitim programına katılanların klinik uygulamalarını sağlayan, kurumun politikaları ve prosedürleri doğrultusunda bilgi ve tecrübesini klinik alanda paylaşan, en az 1 (bir) yıl yoğun bakım deneyimi olan ve yoğun bakım hemşireliği sertifikasına sahip lisans mezunu hemşiredir.

10. EĞİTİM VERİLECEK YERİN NİTELİKLERİ

Yoğun Bakım Hemşireliği Sertifikalı Eğitim Programının (teorik ve uygulama eğitimi için) yapılacağı yerin nitelikleri ve gerekli donanım özellikleri:

1. Bakanlıkça yetkilendirilmiş ve tescil edilmiş 3. (üçüncü) seviye erişkin yoğun bakım ünitesine sahip ve en az 30 (otuz) yoğun bakım yatağı olmalıdır.
2. Eğitime alınacak katılımcı sayısına uygun yeterli ısı ve ışığa sahip, havadar ve modüler sitemin kullanılabilmesi için en az 10 (on) kişilik eğitim salonu olmalıdır.
3. Katılımcı sayısına göre uygun ve yeterli masa-sandalye bulunmalıdır.
4. Eğitimin uygun teknoloji ile yapılmasına olanak sağlayacak gerekli bilgisayar, gör-ışit araçları, uygulama maketleri, yazı tahtası, eğitim hedeflerinin, konu ve içeriklerinin/sunumların katılımcılara verilmesini sağlayabilecek baskı/printer, fotokopi, kağıt destek sistemleri, eğitim salonunda tercihen görsel animasyonların/eğitim materyallerinin kullanılabilmesi için internet bağlantısı erişimi olmalıdır.

11. SERTİFİKANIN GEÇERLİLİK SÜRESİ

Yoğun Bakım Hemşireliği Sertifikasının geçerlilik süresi 5 (beş) yıldır.

12. SERTİFİKANIN YENİLENME ÖLÇÜTLERİ

1. Sertifikaların geçerlilik süresi sonunda sertifika sahiplerinden;
  - a. Sertifikayı aldıktan sonra sertifika geçerlilik süresi içerisinde yoğun bakım ünitesinde çalışıp en az 4 (dört) kez yoğun bakım hemşireliği ile ilgili ulusal/uluslararası eğitimlere veya bilimsel toplantılara katıldığını belgeleyenler veya 1(bir) adet ulusal/uluslararası hakemli dergide yoğun bakım hemşireliği konusunda yayım yapmış olanların ya da aktif

olarak kesintisiz yoğun bakımda çalıştığını belgelemiş olanların sertifikaları yenilenir. Sertifika sahipleri bu kriterlerle ilgili belgelendirmelerini resertifikasyon başvurusu sırasında sertifikayı aldıkları sertifikalı eğitim uygulayıcılarına sunacaklardır.

- b. Birinci maddedeki şartlardan birini sağlamayan sertifika sahiplerinin ise sertifika yenileme sınavına katılması gerekir.
2. Yenileme sınavı, Bakanlık ilgili biriminin koordinasyonunda yoğun bakım hemşireliği sertifikalı eğitim programı uygulayıcıları tarafından yoğun bakım hemşireliği sertifikalı eğitim programı konuları ile alandaki güncel gelişmeler doğrultusunda hazırlanan çoktan seçmeli sorulardan oluşan teorik sınav şeklinde uygulanır.
3. Yenileme sınavından 70 (yetmiş) ve üzeri puan alan katılımcılar başarılı sayılır ve sertifika süreleri 5 (beş) yıl daha uzatılır.
4. Resertifikasyon sınav süreci tamamlanıncaya kadar sertifika sahiplerinin sertifikaları geçerlidir.
5. Hukuken kabul edilebilir mazeret halleri dışında sertifika yenileme sınavına peş peşe iki kez katılmayanların sertifikaları geçersiz sayılır. Hukuken kabul edilebilir mazeretinin sona ermesini takiben en kısa sürede sınava alınır.
6. Sertifikalı eğitim programı uygulama yetkisi verilen yerin herhangi bir sebeple eğitim faaliyetlerinin durması ve sertifikalı eğitim uygulama yetki belgelerinin iptal edilmesi ya da kapatma ve devir durumlarında resertifikasyon sınavları Bakanlığın ilgili birimince yapılır.
7. Sertifika yenileme sınavında başarısız olan sertifika sahiplerinin yenileme sınavı notlarına itirazları sertifika yenileme sınav komisyonu tarafından en geç 5 (beş) gün içerisinde değerlendirilerek sonuçlandırılır.
8. Bu standartlar yürürlüğe girmeden önce alınmış yoğun bakım hemşireliği sertifikaları süresiz sertifikalar olduğundan resertifikasyon yapılmayacak olup ancak bu sertifikalardan tescil edilmemiş olanların standartların yayımlandığı tarihten sonra en geç 2 yıl içerisinde tescil işlemlerini yaptırmaları gerekmektedir. Tescil işlemlerini yaptırmayanların sertifikaları geçersiz sayılacaktır.

13. DENKLİK BAŞVURUSU VE DENKLİK İŞLEMLERİ USUL VE ESASLARI

Sağlık Bakanlığı Sertifikalı Eğitim Yönetmeliği hükümleri doğrultusunda Bakanlıkça hazırlanan denklik başvuru formu kullanılarak denklik talebinde bulunulur.

Bu formda belirtilen tüm belgelerin sunulması zorunludur.

Bu formda belirlenen her bir başlığın altı ayrıntıları ile birlikte doldurulacak, eğitimin verildiği kurum/kuruluşça onaylanmış ve aşağıda belirtilen belgelerin aslı, eğitim yurt dışında alınmış ise ayrıca belgelerin yeminli mütercim tarafından Türkçeye çevirisi formun ekinde dosya halinde sunulacaktır.

Başvuru Formu Ekinde Yer Alacak Belgeler

1. Sertifikanın aslı
2. En son bitirmiş olduğu okul/yükseköğretim (hemşirelik, ebelik, sağlık memurluğu) diplomasının aslı ve fotokopisi
3. Varsa Lisansüstü eğitimi bitirme belgesi aslı ve fotokopisi
4. T.C Nüfus Cüzdanı/ Yabancı Uyruklu Kimlik Kartı aslı ve fotokopisi
5. Başvuru Formunun 4'üncü maddesinde yer alan Eğitim Müfredatı ile ilgili tüm bilgi ve belgeler (Eğitimin alındığı, belgenin düzenlendiği dil ve Türkçe ile)
6. Başvuru Formunun 3'üncü maddesinde yer alan ve eğitimin alındığı Kurum/Kuruluş/Özel Hukuk Tüzel Kişisi/Gerçek Kişisinin Eğitim alınan Ülkenin resmi sağlık otoritesi ve o

ülkedeeki Türkiye misyon şefliğinden eğitim veren kurumun yetkili olduğunun belgelenmesi istenecektir. Üniversite hastaneleri ve resmi enstitülerden bu belge istenmeyecektir.

7. İlgili alanın standartlarında komisyonca belirlenen ve isten diğler tüm belgeler (Varsa)

Denklik İşlemlerinin Nasıl Yapılacağı

1. Sertifika denkliği için müracaat edenlerin başvuru dosyaları Bakanlık ilgili birimince Yoğun Bakım Hemşireliği Sertifikalı Eğitim Programı Standartları doğrultusunda incelenir.
2. Dosyaları uygun ve yeterli bulunan başvuru sahiplerine sertifika denklik belgesi düzenlenir.
3. Sertifika Denklik Belgesi Sağlık Bakanlığı tarafından tescil edilir.

EKLER

EK-1
YOĞUN BAKIM HEMŞİRELİĞİ SERTİFİKALI EĞİTİM PROGRAMI
UYGULAMA DEĞERLENDİRME FORMU

Tarih:			
Katılımcının Adı-Soyadı:			
Değerlendiren Klinik Rehber Hemşire:			
Katılımcının Uygulama Yaptığı Yoğun Bakım Ünitesi:			
A. Profesyonel Davranışlar	4	3	2
Kliniğe zamanında gelme ve zamanını etkin olarak kullanma			
Hastalık ya da başka bir nedenle kliniğe gelemeyecek/geç gelecek ise haber verme			
Bakım için kullanacağı gerekli malzemeleri (steteskop, ışık kalemi, kalem, not defteri vb gibi) eksiksiz şekilde hazır bulundurma			
Bakım verdiği birey ile ilgili gözlemediği değişiklikleri klinik rehber hemşireye ve/veya ekibin diğer üyelerine zamanında iletme			
Hasta kayıtlarını zamanında ve tam olarak kaydetme			
B. Kişiler Arası İlişkiler	4	3	2
Bakım verdiği birey ile güven verici bir iletişim kurma			
Bakım verdiği hasta ailesi ile güven verici bir iletişim kurma			
Sağlık ekibi üyeleri ile uyumlu ve saygılı bir iletişim kurma			
C. Sorun Çözme/Kritik Düşünme/Karar Verme	4	3	2
Bütüncül yaklaşım doğrultusunda gereksinimlere yönelik yeterli ve doğru veri toplayabilme			
Verileri nedenleri ile birlikte yazma ve doğru yorumlama			
Toplanan veriler doğrultusunda hastanın gereksinimlerini belirleme ve öncelik sırasına koyma			
Toplanan verilere göre doğru hemşirelik tanısı koyabilme			
Hemşirelik tanılarının hedeflerini ulaşılabilir, gerçekçi ve hastaya özgü olarak belirleyebilme			
Hedeflere uygun hemşirelik girişimlerini belirleyebilme			
Belirlediği girişimleri uygulayabilme			
Bakımın sonuçlarını değerlendirebilme			
D. Klinik Performans	4	3	2
Organizasyon yapabilme ve bakımı yönetebilme			
Öğrenmeye istekli olma			
Bakım verdiği bireyin güvenliğini sağlama ve sürdürmek için gerekli önlemleri alma			
Bakımı sağlama ve sürdürmede yeterli teorik bilgiye sahip olmak için sürekli kendini geliştirme isteğinde olma			
Invaziv girişimsel işlemleri doğru ve tam olarak yapabilme			
Uyguladığı bakımın amacını bilme, sonuçlarını izleme			
Sorun çözme sürecinde klinik rehber hemşireden danışmanlık alma			
Klinik rehber hemşirenin geri bildirimlerine açık olma ve bu geri bildirimler doğrultusunda kendini geliştirme			
“Yoğun Bakımda Temel Uygulamalar Kontrol Formu”ndaki uygulamaları yapma (Ek 2 Form)			

4: İyi   3: Orta   2: Yetersiz

Katılımcı İmzası

Eğitimci İmzası

*Bu formdan toplam 100 (yüz) puan alınır. 70 (yetmiş) ve üzeri puan alan katılımcılar uygulamadan başarılı sayılır.

YOĞUN BAKIMDA TEMEL UYGULAMALAR FORMU

UYGULAMA	YAPTI	YAPAMADI	FIRSAT OLMADI (KURUM-HASTA- YOĞUN BAKIM KAYNAKLI)**
Yoğun bakım ünitesine hasta kabulü ve oryantasyonun sağlanması			
Hastanın sistemli olarak baştan ayağa muayenesi			
Monitör kullanımı ve monitörizasyon ilkeleri			
Hasta güvenliğinin sağlanması (hasta tespiti, düşme riski, izolasyon, kimlik doğrulama, ilaç güvenliği vb gibi)			
Enteral ve parenteral besleme (NGT, OGT ve gastrostomi ile besleme)			
EKG çekimi			
Kan şekeri ölçülmesi			
Kan gazı için örnek alma			
Laboratuvar tetkikleri için kan, idrar, sıvı ve doku örneklerinin alınması			
Bilinci açık ve bilinci kapalı hastada ağrı izlemi ve yönetimi			
Hasta izleminde kullanılan tüm formların kullanılması			
Temel yaşam desteği uygulamalarını yapma			
İleri yaşam desteği uygulamalarına yardım ve/veya yapma			
Klinikte kullanılan acil araba/çantanın kullanımı, defibrilatörün özellikleri, güvenli kardiyoversiyon ve defibrilasyon uygulaması			
Geçici kalp pili takılmasına yardım ve hasta izlemi			
Endotrakeal ve nazotrakeal aspirasyon (açık ve kapalı sistem aspirasyon)			
Trakesostomi uygulamalarına yardım ve bakımı			
Oksijen tedavisi uygulamaları (nazal kanül, basit maske, nebülazırlı maske, rezervuarlı maske)			
Hava yolu uygulamaları (basit hava yolu, laringeal maske uygulama, combitüp uygulama, balon valf maske kullanımı, endotrakeal tüp uygulama ve uygulanmasına yardım)			

Santral venöz basınç kateteri takılmasına yardım ve basınç ölçümü ve izleminin sağlanması			
Pulmoner arter kateteri takılmasına yardım, basınçların ölçülmesi ve izleminin sağlanması			
İnvazif arter kan basıncı ölçümü ve izlemi			
Kafa içi basıncı kateterinin takılmasına yardım ve kafa içi basıncının izlenmesi			
Mekanik ventilatör özellikleri, alarmlar ve alarmların uygun şekilde çözümlenmesi			
Hastayı mobilize etme yöntemleri			
Yara bakımına yardım ve bakımın sürdürülmesi			
Enfeksiyon kontrol önlemlerinin alınması			
Göğüs tüpleri ve kapalı drenaj sisteminin izlenmesi			
Yoğun bakım ünitesinden hasta transferi ve başka bir bölüme teslimi			
Kan ve kan bileşenleri transfüzyonu			
İntraaortik balon pompa takılmasına yardım ve izlemi			
Renal replasman tedavilerine yardım (periton diyalizi, hemofiltrasyon, hemodiyaliz gibi)			
Yoğun bakımda sık kullanılan yüksek riskli ilaçların hesaplanması, hazırlanması ve izlemi			
Yaşam sonu bakımın sağlanması			

*Uygulama süresince katılımcının bu uygulamaların tümünün gerçekleştirilmesi hedeflenir. Uygulamaların yarısından azını gerçekleştirebilen katılımcı, “**Yetersiz (2)**”, yarısını başarı ile gerçekleştiren “**Orta (3)**”, yarısından fazlasını başarı ile gerçekleştiren ise “**İyi (4)**” olarak değerlendirilir. Değerlendirme sonunda alınan toplam puan Ek 1’deki formda “**Klinik performans**” başlığı altındaki “**Yoğun Bakımda Temel Uygulamalar Kontrol Formundaki Uygulamaları Yapma**” bölümünün puanı olarak kaydedilir.

Katılımcıların bu formdaki uygulamaları “Kurum, hasta ya da yoğun bakım kaynaklı**” nedenlerle yapma şansı bulamadığı durumunda formdaki “**Fırsat olmadı**” bölümü işaretlenir ve puanlama yapılırken bu bölüm dikkate alınmayarak katılımcının puanı olarak “**Yaptı**”, “**Yapamadı**” bölümlerinden aldığı puanın ortalaması yazılır.

EK-3

EĞİTİM PROGRAMI/EĞİTİM PROGRAMI DEĞERLENDİRME FORMU

EĞİTİM PROGRAMI ADI:

EĞİTİM PROGRAMI YERİ:

EĞİTİM PROGRAMI TARİHİ:

EĞİTİM SORUMLUSU:

EĞİTİM ORTAMININ DEĞERLENDİRİLMESİ

1. Sınıf, katılımcı sayısına uygun büyüklükte miydi?

( ) Çok iyi ( ) İyi ( ) Yeterli ( ) Yetersiz ( ) Çok yetersiz

2. Sınıfın havalandırma ve ısıtması yeterli miydi?

( ) Çok iyi ( ) İyi ( ) Yeterli ( ) Yetersiz ( ) Çok yetersiz

3. Sınıfın aydınlatılması yeterli miydi?

( ) Çok iyi ( ) İyi ( ) Yeterli ( ) Yetersiz ( ) Çok yetersiz

4. Eğitim için kullanılan teknik araçlar (projeksiyon, tepegöz, tahta, video, vb.) yeterli miydi?

( ) Çok iyi ( ) İyi ( ) Yeterli ( ) Yetersiz ( ) Çok yetersiz

5. Projeksiyon, tepegöz ve tahta net olarak görülüyor muydu?

( ) Çok iyi ( ) İyi ( ) Yeterli ( ) Yetersiz ( ) Çok yetersiz

6. Sınıflar temiz miydi?

( ) Çok iyi ( ) İyi ( ) Yeterli ( ) Yetersiz ( ) Çok yetersiz

7. Tuvaletler temiz miydi?

( ) Çok iyi ( ) İyi ( ) Yeterli ( ) Yetersiz ( ) Çok yetersiz

8. Yemek ve ikramlardan memnun kaldınız mı?

( ) Çok iyi ( ) İyi ( ) Yeterli ( ) Yetersiz ( ) Çok yetersiz

9. Oturulan koltuklar ergonomik miydi?

( ) Çok iyi ( ) İyi ( ) Yeterli ( ) Yetersiz ( ) Çok yetersiz

EĞİTİM MATERYALİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

1. Eğitim materyalleri (eğitim kitabı, eğitim notları, diğer verilen dokümanlar, sunumlar) eğitim programı içeriğine uygun muydu?

Çok iyi İyi Yeterli Yetersiz Çok yetersiz

2. Eğitim materyalleri (eğitim kitabı, eğitim notları, diğer verilen dokümanlar, sunumlar) eğitim programı için yeterli miydi?

Çok iyi İyi Yeterli Yetersiz Çok yetersiz

3. Uygulama / beceri eğitimi için kullanılan maket, materyal, ekipman, vb. yeterli miydi?

Çok iyi İyi Yeterli Yetersiz Çok yetersiz

EĞİTİMİN DEĞERLENDİRİLMESİ

1. Eğitim programının içerdiği konular eğitim programı amaçlarına uygun muydu?

Çok iyi İyi Yeterli Yetersiz Çok yetersiz

2. Eğitim programında kullanılan öğrenme yöntemleri (teorik ders, maketler üzerinde uygulama, beceri laboratuvarında maket-materyal kullanma, vaka analizi yapma, klinik alanlarda uygulama, ev ödevleri üzerinde çalışma) eğitim programı amaçlarına uygun muydu?

Çok iyi İyi Yeterli Yetersiz Çok yetersiz

3. Eğitimin süresi uygun muydu?

Çok iyi İyi Yeterli Yetersiz Çok yetersiz

4. Eğitim gün ve saatleri uygun muydu?

Çok iyi İyi Yeterli Yetersiz Çok yetersiz

5. Eğitim süresince adayların bilgi ve becerilerindeki gelişmelerin takibi yeterli miydi?

Çok iyi İyi Yeterli Yetersiz Çok yetersiz

6. Eğitimin değerlendirilmesinde kullanılan yöntemler (sınav, beceri değerlendirme, vb) uygun muydu?

Çok iyi İyi Yeterli Yetersiz Çok yetersiz

7. Genel olarak eğitim programından memnuniyetiniz

Çok iyi İyi Yeterli Yetersiz Çok yetersiz

KLİNİK EĞİTİM ORTAMI

1. Klinik uygulama süresi, eğitim programı hedeflerine uygun muydu?

( ) Çok iyi ( ) İyi ( ) Yeterli ( ) Yetersiz ( ) Çok yetersiz

2. Seçilen klinik eğitim ortamı, eğitim programı hedeflerine uygun muydu?

( ) Çok iyi ( ) İyi ( ) Yeterli ( ) Yetersiz ( ) Çok yetersiz

3. Klinik uygulamada, eğitimcilerden aldığınız destek yeterli miydi?

( ) Çok iyi ( ) İyi ( ) Yeterli ( ) Yetersiz ( ) Çok yetersiz

4. Klinik uygulamada, ilgili klinikte çalışanlardan aldığımız destek yeterli miydi?

( ) Çok iyi ( ) İyi ( ) Yeterli ( ) Yetersiz ( ) Çok yetersiz

5. Genel olarak klinik uygulama programı beklentilerinizi karşıladı mı?

a) Evet

b) Hayır

Lütfen nedenini kısaca açıklayınız.

.....

SONUÇ OLARAK

1. Genel olarak eğitim programı beklentilerinizi karşıladı mı?

a) Evet

b) Hayır

Lütfen nedenini kısaca açıklayınız.

.....

2. Eğitim programında kazandığınız bilgi ve becerileri uygulamaya aktarmayı düşünüyor musunuz?

a) Evet

b) Hayır

Lütfen nedenini kısaca açıklayınız.

.....
.....

3. Ders saatleri dışında konuyu öğrenmek ve sınavlara hazırlanmak için günlük harcadığınız zamanı saat olarak

yazınız: ...../saat

4. .... eğitim merkezinde başka bir eğitime katılmak ister misiniz?

a) Evet

b) Hayır

Lütfen nedenini kısaca açıklayınız.

.....
.....

5. .... eğitim merkezinde eğitim alma'yı başkalarına önerir misiniz?

a) Evet

b) Hayır

Lütfen nedenini kısaca açıklayınız.

.....
.....

6. Genel olarak eğitim programı / eğitimi değerlendirdiğinizde en olumlu bulduğunuz noktaları yazınız.

.....
.....

7. Eğitim programı / eğitimdeki memnuniyetinizi nasıl artırabileceğimiz ile ilgili önerileriniz nelerdir?

.....
.....

*Bu form eğitim programının sonunda doldurulacaktır.